

ešte aj svojho mučedníka za svoju vec.

Uvedené okolnosti ma vedú k tomu, vážený pán prvý tajomník, aby som verejne vyjadril svoje sympatie s Miklošom Durayom, aby som podporil jeho nezadateľný demokratické právo bojovať za svoju vec, aby som protestoval proti jeho väzneniu a prípadnému súdeniu a aby som žiadal o verejnú demokratickú diskúziu k podnetom, ktoré Mikloš Duray predkladá k otázkam postavenia maďarskej menšiny v našej spoločnosti.

S úctou

Miroslav Kusý

x x x

Prof. dr. Peter Colotka
predseda vlády SSR
Gottwaldovo nám.
Bratislava

V Bratislave 28.6.1984

Vážený súdruh predseda vlády,

dňa 10.5.1984 bol uväznený dr. Miklós Duray, obvinený vrah z toho, že podľa § 112 tr.z. poškodil záujem republiky v cudzine rozširovaním nepravdivých zprávy o pomeroch v republike... Domnievam sa asi správne, že týmito "zprávami" sú texty, ktoré sa týkajú postavenia maďarskej menšiny v Československu. Čítal som len menšinu časť týchto textov a nemám dosť informácií ani osobných zážitkov, aby som mohol posúdiť, nakoľko sú kritické pripomienky k postaveniu maďarských občanov našej republiky oprávnené a nakoľko zodpovedá Durayov popis pomerov skutočnosti. Viem však s istotou, že súdnym stíhaním sa nedá posudzovať pravdivosť či nepravdivosť akéhokoľvek pokusu o analýzu národnostných problémov; to prislúcha do kompetencie odbornej a politickej diskúzie a nie do kompetencie vyšetrovacích orgánov.

Bez toho, že by som sa vyslovoval k meritu veci, dovoľujem si pripomenúť, že v doterajších dejinách Európy nebolo ešte žiadne súžitie národností v jednom štáte tak dokonale vyriešené, aby k nemu nemohli byť už nijaké kritické výhrady. Naopak k lepšiemu riešeniu došlo vždy vtedy, keď sa prihlisadalo po slobodnej a nepredpojatéj diskúzii k spoločnému prospechu. Viete tak ako ja, že ešte neuplynulo ani dvadsať rokov odvtedy, keď sa vo vzťahoch medzi Čechmi a Slováky považoval tradičný asymetrický model za ideálne riešenie a každá pochybnosť v ňom vyvolávala represie. Tým skor by sa mala dnes prejaviť veľkorysost ku kritickému postoju, ktorý podľa mňa nemá ani zda leka tú osudovú vážnosť a neprekračuje ústavné hranice.

Dovoľte mi na záver vysloviť ľútosť nad tým, že obdobie, v ktorom sme nemali na Slovensku vo väzení človeka za verejné vyslovenú kritiku k deťným pomerom, trvalo tak krátko. Som hlboko presvedčený, že záujem republiky v cudzine poškodzuje oveľa viacej každé uväznenie za kritický názor než existencia takého názoru.

S pozdravom

Milan Šimečka

x x x

Svár dvoch pojetí českých dějin

Kritické vystoupení čtyř historiků /Miloše Hájka, Mila na Otáhalu, Jaroslava Opata, Hany Mejárové/ vyjevilo již dříve se rýsující spor mezi "integrálním katolickým" pojetím a výkladem českých dějin, které formuloval autor /či autoři?/ dokumentu "Právo na dějiny" a pojetím nedogmatických z marxismu vyšlých historiků.

"Integrální" katolické pojetí vychází z duchovního odkazu Jaroslava Durycha /Obnova/, které ovšem i mezi českými katolíky pro svůj dějinný extrémismus a militantní nesnášenlivost vůči ostatním historickým školám bylo názorem značně minoritním. V nedávné době vyšly v šamizdatu dvě knižky Ladislava Jedličky - posledního žijícího redaktora Obnovy, který tuto Durychovu a Zahradníčkovu koncepci znovu připomíná a v mnohém obhajuje ve

snaze znovu ji oživit a snad i rozšířit v povědomí mladé generace a velmi chabými historickými znalostmi a zakrašlým dějinným povědomím. Autor textu "Právo na dějiny", který v mnohém názorově souzní s Jedličkovou knihou "Katolci a republika", není žel odborník a ve svém pokusu o takový výklad dějin v kostce se dopustil mnoha zkreslení, zjednodušení a přímo školáckých chyb. Je to text, s kterým by ztěžší obstál v dřívějších dobách na semináři i posluchač prvního ročníku filosofické fakulty. Na některé od sporné metodologické vady i školácké chyby autora v textu "Právo na dějiny", právem poukazují shora uvedení čtyři historici, patřící mezi kmenové autory samizdatových sborníků "Historické studie". Mezi historiky se ztěžší najde někdo, kdo by nesdílel metodologické i věcné výhrady k textu "Práva na dějiny" a v mnohém by je mohl ještě doplnit a rozšířit. Žel pro nízkou úroveň a chabou argumentaci nepodněcuje ani k další věcné diskusi.

Do diskuse vstoupil rovněž politik doc. Luboš Kohout textem "Odpovědnost historika vůči dějinám a budoucnosti národů Československa," a pod titulem "Historia Magistrus centra Historia ancilla theologiae et politicae / mezitím druhé ve upravené verzi/. V břitce polemickém tónu obvinil nejvíce zainteresovaného katolického mluvčího / zřejmě V. Bendu/, že dokument byl připraven v "perfektní konspiraci vůči profesijním historikům a bez konzultace s nimi". I to lze textu samozřejmě vytknout, ale nejen to. I mezi historiky z povolání byli známí simplifikátoři, kteří ysi viděli jen "triešne a štrajkové boje na Horehroní" a "strielajúcu Masarykovu demokraciu", aby v pozdějších letech jen prohodili znaménka plus mínus a primitivní metodologie démonizace dějin jim s pozmeněnými znaménky zůstala /prototypem tohoto postupu jsou jak Karel Kaplan, tak Ján Mlynárik/.

Má-li diskuse vůbec něco přinést, měl by text čtyř být stejně dostupný jako text "Právo na dějiny", zatím se však praktikuje "pštroší politika" a tento text je de facto nedostupný všem těm, kdo se seznámili s "Právem na dějiny". A to téměř dva měsíce poté, co byl vypracován text čtyř historiků /25.6.1984!/. Jsou-li používány takovéto umlčovací praktiky, může se stát, že v další polemice převáží břitký tón a politovčeného tónu, jaký by diskusi mohl dát tón nasazený v textu M. Hájka, M. Otáhala a druhých.

Index librorum prohibitorum zavedla kdysi inkvizice a měla mnoho následovníků, nevím však, proč by mezi těmi, kdo říka jí, že usilují o svobodu výměnu názorů, měly být "texty prohibiti" - a text čtyř historiků je na nejlepší cestě skončit na indexu nebo oddalováním v zapomnění.

30.6. /a dovětek 10.8.1984/

Milan Hübl / poznámka redakce níže/

30. Poznámka redakce k kněž příspěvku M. Hübla - článek Miloše Hájka, Milana Otáhala, Jaroslava Opata a Hany Mejárové, jakož i text Luboše Kohouta "Odpovědnost historika...", v nichž autoři polemizují s dokumentem Ch77 č.11/84 "Právo na dějiny", redakce nemá do dnešního dne k dispozici. Podle technických možností rádi zveřejníme každý příspěvek k dokumentům Charty 77, pokud nám bude ovšem doručen. Adresa redakce Informací o Chartě 77 je již šestý rok dostatečně známa. Proto poznámku Milana Hübla o :umlčovacích praktikách: považujeme za nevhodnou.

X X X

Signat/ář Charty 77 Miroslav Devátý se obrátil dne 21.8.t.r. znovu na prezidenta republiky /viz jeho dopis v Inf. o Ch77 z června 84/; žádá ho o zásah poté, co mu šetření Správy pasů a viz, které se konalo z podnětu Prezidentské kanceláře, opět nebylo povoleno vycestovat na návštěvu za jeho dcerou do USA.

X X X

Signatář Charty 77, spisovatel Jaromír Šavřda, který byl odsouzen pro tr. čin pobuřování na 25 měsíců odnětí svobody a který je ve výkonu trestu v MVÚ Ostrov nad Ohří, požádal dne 23.7.1984 okresní soud v Karlo-